

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลกระทบของ โครงการส่งเสริมและพัฒนากาารเลี้ยง ไหมจังหวัดแพร่

ชื่อผู้เขียน นางสาวจิตต์ปวีณ์ พันธุ์เมือง

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิ้มสุวรรณ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต ดวงสา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ พงษ์วาท	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา ที่มุ่งศึกษาผลการดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนากาารเลี้ยง ไหม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบของโครงการที่มีต่อบุคคล ครอบครัวและชุมชนของผู้เข้าร่วมโครงการในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบสภาพก่อนและหลังการดำเนินโครงการ พื้นที่ดำเนินการวิจัย ได้แก่ หมู่บ้านแม่เกษม หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่

ผลของการวิจัยพบว่า ผลการส่งเสริมและพัฒนากาารเลี้ยง ไหมที่บ้านแม่เกษม สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงบางส่วนเท่านั้น กล่าวคือ ชาวบ้านมีงานทำ มีรายได้ กลุ่มหนึ่งเท่านั้น แต่ความมุ่งหวังที่จะให้อาชีพการเลี้ยง ไหมเป็นอาชีพทดแทนการเคลื่อนย้ายแรงงาน และการตัดไม้ทำลายป่าตนเอง ไม่สามารถที่จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

ส่วนผลกระทบของโครงการส่งเสริมและพัฒนากาารเลี้ยง ไหม ที่มีต่อผู้เข้าร่วมโครงการครอบครัวของผู้เข้าร่วมโครงการ และชุมชนบ้านแม่เกษมในด้านเศรษฐกิจ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตจากคนที่ว่างงาน ไม่มีอาชีพเสริม ไม่มีรายได้ กลายมาเป็นคนมี

อาชีพ มราย ได้ ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น ครอบครัวมีความสุขสบายระดับหนึ่ง มีเครื่องอำนวยความสะดวกไว้ที่บ้านเพิ่มขึ้น ส่วนผลกระทบต่อชุมชนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงบ้างแต่ไม่มากนัก สำหรับผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับระบบการตลาด โดยการรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิต ยังไม่มีการนำเอาระบบวิธีการนี้ไปใช้กับการจำหน่ายผลผลิตอื่น ๆ

สำหรับผลกระทบทางด้านสังคมเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการว่างงาน หรือการตัดไม้ทำลายป่าพบว่า จะแก้ปัญหาได้เฉพาะกลุ่มคนที่เข้าร่วม โครงการเท่านั้น ส่วนคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการยังคงมีการว่างงาน ตัดไม้ทำลายป่าและเคลื่อนย้ายแรงงานอยู่เช่นเดิม ในด้านสถานภาพทางสังคมของผู้ที่เข้าร่วมโครงการมีการเปลี่ยนแปลง โดยได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนมากขึ้นกว่าก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ ครอบครัวของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้รับการยกย่องว่ามีฐานะดีขึ้น ส่วนผลกระทบของชุมชนนั้นเมื่อเทียบกับสัดส่วนของครัวเรือนแล้วมีผลกระทบน้อยมาก ในด้านความร่วมมือต่อกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐจัดขึ้นไม่อาจสรุปได้ เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานของรัฐเข้าไปดำเนินการส่งเสริมในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ดังกล่าว

Thesis Title : Impact of the Silk-Worm Raising Promotion and
Development Project in Prae Province

Author : Miss Thipavee Bhanmuang

M.Ed. : Nonformal Education

Examining Committee :

Assoe. Prof. Dr. Chukiat	Leesuwan	Chairman
Assist. Prof. Dr.Dusit	Duongsaa	Member
Assist. Prof. Dr.Annop	Pongwat	Member

ABSTRACT

This research is a descriptive study which aimed at studying the impact of the Silk-Worm Raising Promotion and Development Project, especially the project's impact on the project participants as well as their family and community. The impact was assessed based on changes that occurred in between the pre-project and post-project phase. The community selected as research site was Ban Mae Kiam, Moo 1, Tambon Huay Oar, Long District, Phrae Province.

Research findings revealed that the Project for Promoting and Developing Silk-Worm Production only achieved one of the project objectives. That is, only a number of villagers were engaged in this

activity, and did earn some income from it. The other objective of promoting Silk-Worm production as an alternative occupation to migration and deforestation was not achieved.

As for the project's economic impact on project participants, their family, and the community, it was found that project participants actually were transformed from jobless and income-less people to those who were engaged in gainful income generating activity, with considerably improved standard of living. Their family lead a more comfortable life, and owned more pieces of labour-saving equipment and/or luxury goods in the house. However, the community changed only a little. As for marketing, it was found that the villagers had not joined together to sell other products.

With regards to the project's social impact on the problems of unemployment and deforestation, it was found that the project could solve the problems only among the project participants. For those in the community who did not participate in the project, the problems of unemployment, deforestation, and migration still persisted. As far as the social status was concerned, the status of those who participated in the project was improved to a certain extent, as both the participants and their family were better recognized in the community. However, the social impact on the community as a whole was minimal. Co-operation with government agencies, on the other hand, could not be assessed, because no other government agency had been working in the area.